

လံာ်ရၢလီၤတၢ်ကစီၣ်လၢယိပ်လိပ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်

ဘၣ်တၢ်ရၢလီၤအိၤဖဲ လၢအုၣ်ဖြၢၣ် (၃) သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်

ဖဲဟီၣ်ခိၣ်ထံကီၢ်အတၢ်မၤအါဒီးခိၣ်ရံၣ်န့ၣ်တၢ်ခါသၤတြီၣ်အဆၢကတီၢ်, ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ် ဆဲးမၤသံမၤဝီကညီကမ္ဗၢၢ် လၢတၢ်စံၣ် ညီၣ်ဟံးန့ၣ်ဂ့ၢ်ဝီအိၤတအိၣ်ဘၣ် ဖဲယိပ်လိပ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်ဟီၣ်ကဝီပူၤ

ဖဲ လၢမၢ်ရှး (၃၁) သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်, ဟါလီၤခိ ၆:၅၀ နၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် ဇူဖိသဝီဖိတဖူၣ် လဲၤယုပျၢအိၣ်ဟုသးဒီးတၢ်ဖိ တၢ်လံၤအဂၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူအဟံၣ်အယီၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲသဝီဖိတဖူၣ်အံၤ ဟဲက့ၤခိ ကံၣ်ဝဲဒၣ်ပယီၤသိလ့ၣ်ကျဲမုၢ်လၢအအိၣ်ဖဲစိမုၢ်ပျီဟီၣ်ကဝီ, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, ယိပ်လိပ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အပူၤအဆၢကတီၢ် အခါ, ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် ခးတပျၢၣ်တပျီၤအိၤလၢကျိအယီၤ စိသဲးမံ, သးအိၣ် (၅၆) နံၣ်, လၢအမုၢ်ပုၤတတၢ်သ့ၣ်ပုၤခိၣ်န့ၣ် လၢကီၢ်သ့ၣ်ဂ့ၢ်, ကညီပူၤထူလံၤဖိမိၢ်ပံၤဖဲအကီၢ်လၢအအိၣ်လၢယိပ်လိပ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်ပူၤတဂၤအံၤဘၣ်သံကွံၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ် လီၤ. ခိဖျိလၢပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဟးဝုၤဝီဟူးဂဲၤဖဲ ဟီၣ်ကဝီဖဲန့ၣ်အယီၤ, တုၤအခဲအံၤသဝီဖိဖဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဂုၣ် န့ၣ်က့ၤစိသဲးမံအစိၣ်တန့ၢ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. စိသဲးမံအံၤ ဘၣ်ဟံၤလီၤတဲာ်ကွံၣ်ဝဲဒၣ်အမါဒီးအဖိခဲလၢာ် (၅) ဂၤန့ၣ်လီၤ.

စိသဲးမံ မုၢ်တၢ်ပုၤတဂၤလၢအဟူးဂဲၤတၢ်တပယုၣ်ယီၤ လၢပုၤတတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤ ဒ်ကီၢ်သ့ၣ်ဂ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ခိၣ် (၂) ဂၤတဂၤ အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးခံဘျီတဘျီ လၢပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် ခးသံဝဲဒၣ်လီၢ်ကဝီကမ္ဗၢၢ်ဖဲမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်က လံၤစိးဟီၣ်ကဝီတပၤ စးထီၣ်လၢလၢယနူၤအါရံၣ်အတီၢ်ပူၤလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမၢ်ရှး (၅)သီအကတီၢ်န့ၣ်, စိမိၣ်အုၤသါ လၢအမုၢ် ဂၤပုၤပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဂၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ခးသံအိၤလၢပယီၤသုး ဖဲမဲၤဝုၤဟီၣ်ကဝီ, ဇွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်, ဖဲအလဲၤလီၤဟံးမုၢ်ဒါလၢ တၢ်ဟးဆၣ်ပုၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဖဲချၢၣ်မုၢ်သုၤပျၢၣ်ပျဲပူၤဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မံၤလၢသ့ၣ်ပုၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆူမဲာ်ညါစူၤသီ ဖဲလၢအုၣ်ဖြၢၣ် (၅)သီမုၢ်တုၤယီၤန့ၣ် မုၢ်ဝဲဒၣ်ပယီၤသုးခးသံ စိအိၣ်မူလၢအမုၢ် ယိပ်လိပ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ် ခိၣ်န့ၣ် ဒီးပုၤဒီးသၤအိၣ်ယၢန့ၣ်ဆၢတဂၤ ဖဲတၢ်လီၢ်တဘူးတယံၤဒီးအဟံၣ်ဖဲလၢာ်မုၢ်ပျီဟီၣ်ကဝီ ပုၤထီၣ်ဝဲဒၣ် (၂) နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢလၢယနူၤအါရံၣ် (၂၀၂၀) နံၣ် လံၤလံၤ, ပယီၤသုးရၣ် (၁၅) ရၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဆုၤလီၤအိၤဖဲလူၤသီကီၢ်ဆၣ် လၢက တုၤထီၣ်ကျဲမုၢ်ကျဲဘိအဂီၢ် လၢတအိၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီကမ္ဗၢၢ် မ့တမုၢ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖျိၣ်ကရၢ အတၢ်ဘၣ်သး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ပတုာ်တၢ်ခး ဒီးတၢ်ကတိၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်လၢခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ဒီးပယီၤပဒိၣ်အဘၣ်စၢအဆၢကတီၢ် မုၢ်တြီၢ်ကီၢ် ရၣ်ခိၣ်န့ၣ် ဒီးလီၢ်ကဝီကမ္ဗၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤဖးဒိၣ်လၢတၢ်ဆုၤန့ၣ်အိၤတဖၣ်နီတ မံၤဘၣ် တုၤလီၤလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်အလံာ်ယံးယာ်အမုၢ်အတီၤဟဲအိၣ်ထီၣ်တစုန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်ပျီဆံ့ဝဲထဲ ထဲအံၤသနာ်က့, ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်တခီ ဂဲၤလိာ်တခီတၢ်လၢတၢ်ဆဲးတုၤထီၣ်အသုးကျဲအယီၤ, ငးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်, ငးလိာ် ယၢလိာ်သးဒီးကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် လၢအမုၢ်ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖျိၣ်ကရၢအသုးမုၢ်ဒိၣ်တဘျးဘျီ လံၤန့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်အံၤဆဲးလုာ်သ့ၣ်ခါပတုာ်ဝဲဒၣ်ထံကီၢ်ဒီဘုၣ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးတၢ်အၢၣ်လီၤအလံာ်ယံးယာ် (NCA) ခိဖျိတၢ်ဆုၤ အါထီၣ်အသုးမုၢ်သံၣ်ဘိလၢခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်တၢ်ပတုာ်ပြးဟီၣ်ကဝီသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ, ခးလီၤနါစိကျိဖးဒိၣ်လၢလီၢ်ကဝီကမ္ဗၢၢ်

သွန်တဖန်အစံင်လီၤပျဲလီၤပူ၊ ဆၢ်ဖိကီၢ်ဖိအိၣ်ဆၢ်အလီၢ်အကျဲ ဇီးဒူသဝီကပိၣ်ကပ၊ ဇီးခးသံစ့ၢ်ကီးဝဲဒၣ်ကညီကမျါ သွန်တဖန် လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲတၢ်ကီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်အံၤ,ပယီၤသုးတဖန် ဇွဲၣ်လဲးဝဲဒၣ်ခးအ လီၢ် (၅၀) ဇီးသုၣ်ပျၢ်အလဲၢ်အထီၤလၢအအိၣ် (၅၀၀) အ့ကၢ် လၢအဟံးယုၣ်ဇီးပျၢ်တဝါသုၣ်ပျၢ်သုၣ်တဖန် လၢအတအိၣ်ဇီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤနီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်ပျၢ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါဟံးဖျါဝဲအသိး, တၢ်အိၣ်သးခဲခဲအံၤ လီၢ်က ဝီကမျါ (၃၆၇) ဂဘၣ်ယုၣ်မုၢ်ဟးဖျိးဒီးဒၣ်တၢ်, ကမျါအဂ (၇၂၅) တခီ ဝဲအပူၤကွံၣ် ဘၣ်ယုၣ်မုၢ်ဟးဖျိးတ့ၢ်ဝဲ ဘၣ်ဆၢ်ခဲ အံၤဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်အယီၤလံ, ဇီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဇီးပယီၤသုးအတၢ်ခးလီၤနီၤစီၤကျိၤဖးဒိၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ် မုၢ်မုၢ်အိၣ်လၢ ကမျါအဂ (၅,၆၆၁) ကဘၣ်ယုၣ်မုၢ်ဟးဖျိးသုးလီၢ်သုးကျဲန့ၣ်လီၤ. ခီဖျိပယီၤသုးမုၢ်သံၣ်ဘိသုၣ်တဖန် အတၢ် မၤဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဝဲဒၣ်တၢ်ဖဲးခးဖဲးသံၣ်အလီၢ်အကျဲသုၣ်တဖန်အယီၤ, ဒူသဝီသုၣ်တဖန်အံၤ အိၣ်ဇီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် လၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အတၢ်ပံးတၢ်စ့ၤ ဝဲတၢ်စ့ၤခါအဆၢကတီၢ်တုၤယီၤန့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်အတၢ်ဟဲဆီလီၤအသး ဇီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖန်အံၤ ဒုးလီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လီၢ်ကဝီကမျါတဖန်အသးသမူ ဝဲခိဝုးတၢ်ဆါသတြီၣ် (COVID-19) ရၤလီၤအသးအဆၢကတီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပျၢ်တဝါလၢအအိၣ်ဖဲယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ် ပူသုၣ်တဖန် ကဒီးန့ၢ်ဝဲဒၣ်ကသံၣ်ကသီပီးလီ ဇီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်ကဒီသဖဲဒၣ်တၢ်ဆါယၢ်အံၤစ့ၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဇီးဒ် န့ၣ်အသိး, ကသံၣ်သရၣ်ဇီးကသံၣ်ပျၢ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါသုၣ်တဖန် လဲၤဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲဇီးတၢ်ဆါယၢ်အံၤ ဇီး လဲၤလီၤကွၢ်စူၣ်ကယၢ်တၢ်အိၣ်သးမုၢ်တတုၤဘၣ်တခီ, တၢ်ဆါယၢ်အံၤ ရၤလီၤအသးသုညီကဒုန့ၣ်လီၤ. ဝဲလါမၢ်ရှး (၂၃) သီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ဘီမုၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ (ယုၣ်နဲနဲ) အနဲၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျါအဲနဲထီၣ်နံၣ်ယီၤ ကူထၢရဲၣ်စံ (António Guterres) ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပျၢ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ ဇီးပျၢ်လီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ် လၢအဘၣ်ကွၢ်ဆၢ်ခဲဗဲးဇီးတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်သုၣ်တဖန်အံၤ မုၢ်ပျၢ် သုၣ်တဖန်လၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဇီးဆူးဆါညီၣ်ဒိၣ်မးလၢတၢ်ဆါသတြီၣ်လၢအကဲထီၣ်အသးအံၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤ အဖီခိၣ်, ဘီမုၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢအနဲၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျါအံၤ ယုၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကပတုၣ်ယၢ်တၢ်ခးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီတဘုၣ်ပတီၢ် လၢအကဲ ထီၣ်အသးလၢဟီၣ်ခိၣ်ထံကီၢ်ကိးဘုၣ်ဒဲးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲလါမၢ်ရှး (၂၆) သီန့ၣ်, ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ ထုးထီၣ်စ့ၢ်ကီးလံာ်ရၤလီၤတၢ်ကစီၣ် လၢအယုၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီးပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ် လၢကဘိးဘၣ်ဒီသါလီၤဝဲဒၣ် တၢ် ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢထံကီၢ်ဒီတဘုၣ်ညါ လၢအတအိၣ်ဇီးတၢ်ဂ့ၢ်ဟံးပနီၣ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်အံၤ တဒီက န့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ယုၣ်ထီၣ်သုၣ်တဖန်ဘၣ်အမဲာ်ညါ, ဆဲးမၤဒုးသုးဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒ်သိးကတုၣ်န့ၢ်ဆူၣ်သုးအကျဲတဘီအဂီၢ်အယီၤ ကညီပျၢ်ထူလံၤဖဲလၢအအိၣ်လၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢပူသုၣ်တဖန် ဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးအတၢ်ခးသံဝဲဒၣ်စီၤသဲးမံအံၤ အခီပညီမုၢ်ဝဲဒၣ် ကညီပျၢ်တဝါခိၣ်န့ၢ်လၢအအိၣ်ဇီးတၢ်ထံၣ်စိလၢအယံၤအထီ အသီ ကဒီးတဂၤအသးသမူ ဘၣ်လီၤမၢ်ကွံၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢပၤဆုၢ်တၢ်ကမံးတံာ် ယုၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ပယီၤ သုးမုၢ်ဒိၣ် လၢကပတုၣ်ကွံၣ်အတၢ်တုၣ်ထီၣ်ကျဲမုၢ်ကျဲဘိ လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် ဇီးတၢ်ယုၣ်မုၢ်ဟးဖျိးအံၤတဘျီယီ, ဇီးတကတီၢ်ယီကထုးစ့ၤလီၤကွံၣ်အသုးလၢအအိၣ်ဘူးအိၣ်တၢ်ဒီးကညီပျၢ်ထူလံၤဖဲအဒူအသဝီ လၢအအိၣ်လၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ် တၢ်ခုၣ်ကရၢသုၣ်တဖန်အပူၤ မုၢ်ဒ်သိး ဝဲတၢ်တတၢ်တနီၤအိၣ်ထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ရှၢ အဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ, ပဝဲကညီပျၢ်ထူလံၤဖဲ သုၣ်တဖန် ကသုအိၣ်ဇီးတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢလၢတၢ်ယုၣ်အိၣ်ဃးအိၣ် ဇီးတၢ်လုာ်အိၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိ, ဇီးတကတီၢ်ယီ ပကသုဒီသဖဲပ သးလၢခိဝုးတၢ်ဆါသတြီၣ် (COVID-19) ဒ်ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုၢ်ဆူၣ်ရှၢ ကရၢ (WHO) အတၢ်နဲၣ်လီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကစီၣ်အဂီၢ်တၢ်ဆဲးကျိး-

- (၁) စီဖိလံစ့ၢ်ထွါ, ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢအပျၢ်လီၢ်ဆူၣ်နီၤ (+66 817247093)
- (၂) နီၢ်ကညီဖိ, ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢပၤဆုၢ်တၢ်ကမံးတံာ် (+ 66 810295503)